

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สรุปผลการวิจัย
7. อภิปรายผล
8. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นรายด้านและรวมทุกด้าน

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงาน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น

3. เพื่อทราบข้อเสนอแนะและแนวทางที่ช่วยให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สมมติฐานการวิจัย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 4,295 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 399 คน ครู จำนวน 3,896 คน จาก 312 โรงเรียน ในระดับช่วงชั้นที่ 1 - 2 จำนวน 230 โรงเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 54 โรงเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 28 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ปีการศึกษา 2549 ที่กำหนดขนาดตัวอย่างตารางของเครจซี่และมอร์แกน แล้วเทียบสัดส่วน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 34 คน ครู จำนวน 318 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ซึ่งผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น โดยการศึกษาจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และยึดกรอบแนวคิดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ เป็นแบบสอบถาม มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แต่ละข้อมี 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) คือ

5 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ปานกลาง

2 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อรับทราบข้อเสนอแนะและแนวทางที่ช่วยให้การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประสบผลสำเร็จ

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาวิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อนำตัวและขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ในการแนะนำตัวผู้ศึกษาวิจัยและออกหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มหาสารคาม เขต 1 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือแนะนำตัวผู้ศึกษาวิจัยและหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยนำส่งและรับคืนด้วยตนเอง ณ โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดระยะเวลาใน 2 สัปดาห์
4. รวบรวม ตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มาดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูลต่อไป
5. นำฉบับที่ไม่สมบูรณ์และแบบสอบถามที่ไม่ครบตามจำนวนไปขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบสมบูรณ์
6. นำแบบสอบถามที่ได้ครบถ้วนแล้วมาจัดกระทำกับข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพแบบสอบถาม ซึ่งเป็นเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่าได้แก่
 - 1.1 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93
 - 1.2 หาค่าอำนาจจำแนก โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมรายข้อ (Item-Total Correlation) จากสูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 94) พบว่า มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ทุกข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.86

2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

2.1 ค่าร้อยละ

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้คือ F-test สำหรับทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 เป็นประชากรในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 352 คน เป็นผู้บริหาร โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-2 จำนวน 23 คน โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1-3 จำนวน 7 คน โรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 4 คน รวมเป็นผู้บริหาร 34 คน ครูจำนวน 318 คน จำแนกเป็น ครูโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1 – 2 จำนวน 223 คน ครูโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 1–3 จำนวน 63 คน ครูโรงเรียนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 จำนวน 32 คน
2. ผู้บริหารในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดสามด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียน การคัดกรองนักเรียน ส่วนการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และการส่งต่อนักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง
3. ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุดห้าด้าน เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน
4. ระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น ในองค์ประกอบ 5 ด้าน ผลปรากฏ ดังนี้

4.1 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้าน 5 ด้าน ดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การส่งเสริมนักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน และการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

4.2 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ การประชุมคณะกรรมการและกำหนดเกณฑ์ของโรงเรียนเพื่อแยกกลุ่มนักเรียน มีการสัมภาษณ์ สอบถามครูประจำวิชา ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียนเพื่อรู้ข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติม และการวางแผนการกำกับติดตามการทำงานของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ชัดเจนและรับรู้โดยทั่วกัน ตามลำดับ ส่วนการอำนวยความสะดวกแก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง

4.3 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการศึกษาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนตามคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างเกณฑ์คัดกรองนักเรียน และมีการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหา/กลุ่มเสี่ยงโดยใช้แบบ SDQ และระเบียบสะสม ตามลำดับ ส่วนการประเมิน ผลในการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนแต่ละภาคเรียนและรายปี มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง

4.4 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) โดยการสำรวจความต้องการของนักเรียน รองลงมาคือ มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Homeroom)ให้แก่ครูในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีการจัดทำจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานนักเรียนและ โรงเรียน ตามลำดับ

4.5 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียนได้แสดงออก รองลงมาคือ มีการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่นักเรียน เช่น การพูดคุย การสอบถาม การให้กำลังใจ และมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่มีปัญหา ตาม ลำดับ ส่วนการจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในสถานศึกษา หรือกิจกรรมกลุ่มเพื่อนในรูปแบบอื่น มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง

4.6 การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียน รองลงมาคือ มีการส่งต่อนักเรียนแก่ครูอื่นภายใน เช่น ครูแนะแนว ครูอนามัย หรือฝ่ายปกครอง และมีการจัดประชุมปรึกษาปัญหารายกรณี ตามลำดับ ส่วนการสรุปผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมของโรงเรียน ดำเนินงานในระดับปานกลาง

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีความเห็นว่าการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการดำเนินงานจำแนกเป็นรายด้าน และรายคู่ เป็นดังนี้

6.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีระดับการดำเนินงานมากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2

6.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยระดับช่วงชั้นที่ 1-3 มีระดับการดำเนินงาน มากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ส่วน ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีระดับการดำเนินงาน มากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และระดับช่วงชั้นที่ 1-3

6.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน โดย ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และ ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีระดับการดำเนินงาน มากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2

6.4 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน โดย ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และ ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีระดับการดำเนินงานมากกว่า ช่วงชั้นที่ 1-2

6.5 ด้านการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงานแตกต่างกัน โดยระดับช่วงชั้นที่ 1-3 มีระดับการดำเนินงาน มากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ส่วนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีระดับการดำเนินงาน มากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และระดับช่วงชั้นที่ 1-3

6.6 โดยรวม ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 มีการดำเนินงานมากกว่าระดับช่วงชั้นที่ 1-2 ส่วนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีการดำเนินงานมากกว่าระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และระดับช่วงชั้นที่ 1-3

กล่าวโดยสรุป ผลการเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นต่างกัน มีระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

7. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ คือ โรงเรียนจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ครูที่ปรึกษาเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลและคัดกรองนักเรียนจำแนกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง ซึ่งช่วยพัฒนาในเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียนจากแบบ SDQ ระเบียบสะสม และข้อมูลจากผู้ปกครองและชุมชน แนวทางดำเนินงานต่อมาคือ โรงเรียนควรมีทีมงาน พัฒนาคุณภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทีมนำ ทีมทำ ทีมประสาน เพื่อแก้ไขกรณีที่โรงเรียนขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลนักเรียนที่เป็นระบบ โรงเรียนไม่มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวทางดำเนินงาน คือ โรงเรียนควรจัดวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหลักระบบหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีแนวทางดำเนินงานอื่นที่ได้เสนอไว้ เช่น โรงเรียนขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชน โดยขอรับบริจาคจากในรูปของรางวัลและอุปกรณ์แข่งขันกีฬาต่าง ๆ จัดตั้งชมรมที่นักเรียนสนใจ เช่น ชมรมเพื่อนเตือนเพื่อน ชมรมพัฒนาจิต ชมรมรักกีฬา ชมรมคอมพิวเตอร์ โรงเรียนจัดส่งหนังสือหรือจดหมายลงทะเลเบียนและการโทรศัพท์เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองเพื่อโรงเรียนจัดเก็บรวบรวมต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้บริหารและ ครู ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีความคิดเห็นว่ามี การดำเนินงาน โดยรวมทุกด้าน อยู่ใน

ระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีการดำเนินงานมากที่สุด รองลงมาคือ การส่งเสริมนักเรียน การคัดกรองนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ แสดงว่าผู้บริหารและครูเห็นความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2549 : 1-2) อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีนโยบายให้ทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน สอดคล้องกับที่ คำชัย จำสูงเนิน (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พบว่า บุคลากรโดยส่วนรวม และจำแนกตามขนาดโรงเรียน เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้นบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่ามีปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ การวางแผนงานปกครอง การส่งเสริมพัฒนา วินัย คุณธรรมจริยธรรม การแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม และการบริหารงานปกครอง อยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ พิชญ์มณเฑียร สีกำเนิดไทย (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การติดตามการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2545 เพื่อสำรวจผลการดำเนินงานจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดกรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2545 สรุปผลได้ว่า เรื่องที่ทางโรงเรียนกำลังจะดำเนินการมากที่สุดคือ เรื่องบันทึกการปรับปรุงพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือตามผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายใน สำหรับเรื่องที่โรงเรียนดำเนินการแล้วมากที่สุดคือ จัดทำแผนปฏิบัติงานการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุวรรณ รัตนมาลี (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เรียงลำดับการปฏิบัติจากมากไปหาน้อย คือด้านการคัดกรอง รองลงมาคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ปัญหาของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัด สพฐ.เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกัน และช่วยเหลือนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน สอดคล้องกับ เพิ่มพูน ผ่านลำแดง (2546 :

บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ภายหลังจากพัฒนา โดยดำเนินการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการ ให้กับครูที่ปรึกษาและการ ศึกษาดูงาน ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ ขั้นตอนในการดำเนินงาน ปัญหาที่นักเรียนได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ตามหัวข้อดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การ ส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อ จากการดำเนินการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหานักเรียนของครูที่ปรึกษาและครูที่เกี่ยวข้อง ทำให้ช่วยแก้ปัญหาและลดปัญหาของ นักเรียนลงได้ และสอดคล้องกับรายงานของ วิเชียร ทวยเวียง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ภายหลังจากพัฒนา โดยได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา ทำให้ ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจและสามารถดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษาใน กระบวนการขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และการส่งต่อ ครู ที่ปรึกษาเกิดความตระหนักในการที่แสวงหาแนวทางในการพัฒนา ผู้เรียนและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน มีความภาคภูมิใจใน งานที่ได้รับมอบหมาย จากผลการศึกษาดังกล่าวเป็น ไปตามที่สำนักงานคณะกรรมการการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน มีนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดทุกแห่ง จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกำหนดมาตรการสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพนักเรียน เน้นกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหา และการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยมีมาตรการให้สถานศึกษามีมาตรฐาน ในการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อม ทางกายภาพ ทางสังคม สิทธิเด็ก ตลอดจนป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรม นักเรียน ปัญหาทางเพศ โดยประสานความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรใน ท้องถิ่น ประสานการจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการพัฒนา ส่งเสริม แก้ไข และส่งต่อ นักเรียน

สำหรับผลการศึกษาที่พบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม เขต 1 มีระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับ แรก คือ การประชุมคณะกรรมการและกำหนดเกณฑ์ของโรงเรียนเพื่อแยกกลุ่มนักเรียน มีการ สัมภาษณ์ สอบถามครูประจำวิชา ผู้ปกครอง เพื่อนนักเรียนเพื่อรู้ข้อมูลนักเรียนเพิ่มเติม และการ วางแผน การกำกับติดตามการทำงานของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ชัดเจนและรับรู้โดยทั่วกัน ตามลำดับ ซึ่งผลที่พบอาจจะเนื่องมาจากครูมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินงาน มีการ

ประชุมวางแผน มีการปฏิบัติตามแผน มีการกำกับติดตามการดำเนินงานจึงทำให้ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนการอำนวยความสะดวกแก่ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษาในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากการบริหารงบประมาณที่ได้รับมาสนับสนุนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สอดคล้องกับ เพิ่มพูน ผ่านสำแดง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ภายหลังจากการพัฒนา โดยได้ดำเนินการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา และการศึกษาคุณงาน ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงาน ปัญหา นักเรียนได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ตามหัวข้อดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นราย บุคคล ครูที่ปรึกษาระดับชั้น ไม่ได้จัดทำข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในระเบียบสะสม 2) การคัดกรองนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการคัดกรองนักเรียน จัดแยกเป็นนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและมีปัญหา ครูที่ปรึกษาและครูอื่นๆที่เกี่ยวข้องสามารถดูแลช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน ได้อย่างถูกต้องตรงกับปัญหานักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรม โฮมรูม(Homeroom)ทำให้นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง มีทักษะในการปรับตัว และวางแผนชีวิต ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองมีความร่วมมือกันเพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนได้แสดงออก พัฒนาตนเองตามความถนัดและความสามารถ 5) การส่งต่อ จากการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนของครูที่ปรึกษาและครูที่เกี่ยวข้อง ทำให้ช่วยแก้ไขและลดปัญหาของนักเรียนลงได้ ปัญหาของนักเรียนยังไม่ถึงขั้นรุนแรงที่จะต้องดำเนินการส่งต่อผู้ เชี่ยวชาญภายนอก สอดคล้องกับ พัฒนา อนนทลีทา (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า หลังการพัฒนา ครูผู้ปฏิบัติการสามารถดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้เป็นอย่างดี มีการตั้งคณะกรรมการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปแบบ ทำงาน โดยมีการประสานงานร่วมมือทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน ผู้บริหาร ตลอดจนทั้งผู้ปกครอง การดำเนินการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนภายใน โรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ อนันต์ รุ่งเรือง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ขาดแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม การใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงาน ตามคู่มือ ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงาน เสริมสร้างวินัยนักเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ สอดคล้องกับ ศักดิ์ชาย เกษางาม (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า การพัฒนาการดำเนิน

งานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้กระบวนการนิเทศภายใน ทำให้ทราบปัญหาทราบรายละเอียดสาเหตุของปัญหา และจัดทำคู่มือเพื่อใช้ประกอบ การดำเนินงาน ปรากฏว่าการดำเนินงานมีความชัดเจน มีแนวทางการช่วยเหลือนักเรียน ได้ถูกต้อง

ผลการศึกษาที่พบว่า การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการศึกษาเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนตามคู่มือระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมาคือ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสร้างเกณฑ์คัดกรองนักเรียน และมีการคัดกรองนักเรียนที่มีปัญหา/กลุ่มเสี่ยงโดยใช้แบบ SDQ และระเบียบสนทนา ตามลำดับ ซึ่งน่าจะเกิดจากการที่ครูที่ปรึกษาผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจในการคัดกรอง โรงเรียนมีเกณฑ์การคัดกรองที่ชัดเจน ส่วนการประเมินผลในการดำเนินงานคัดกรองนักเรียนแต่ละภาคเรียนและรายปี มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากการวางแผนนโยบายกำกับติดตามการดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ผลการศึกษา สอดคล้องกับ ชงชัย วิทยาคุณ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า สภาพก่อนการพัฒนาครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงาน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การจัดเก็บข้อมูลยังไม่เป็นระบบ การคัดกรองนักเรียนเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา เกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดยังไม่ชัดเจน เมื่อมีการดำเนินการพัฒนาครูที่ปรึกษา โดยการฝึกอบรม การศึกษาเอกสาร และการนิเทศ แล้วพบว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบครอบคลุม ทำให้รู้จักนักเรียนมากขึ้น การแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหา มีความชัดเจน สอดคล้องกับ วิเชียร ทวยเวียง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ภายหลังจากพัฒนาโดยได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษาในกระบวนการขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นราย บุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อ ครูที่ปรึกษาเกิดความตระหนักในการที่แสวงหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน มีความภาคภูมิใจในงานที่ได้รับมอบหมาย

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่

ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) โดยการสำรวจความต้องการของนักเรียน รองลงมาคือ มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรม โฮมรูม(Homeroom)ให้แก่ครูในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ มีการจัดทำจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานนักเรียนและ โรงเรียน ตามลำดับ ซึ่งน่าจะเกิดจากครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรม โรงเรียนมีนโยบายที่ชัดเจนในการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Homeroom)ให้เป็นกิจกรรมหนึ่งในตารางเรียน สอดคล้องกับรายงานของ พิชญ์มณฑน์ สีกำเนิดไทย (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่า เรื่องที่ทางโรงเรียนกำลังจะดำเนินการมากที่สุดคือ เรื่องบันทึกการปรับปรุงพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือตามผลที่ได้จากการประเมินคุณภาพภายใน รองลงมาคือ ประเมินคุณภาพหรือศึกษาวิจัยคุณภาพของกิจกรรมโฮมรูม(Homeroom)ที่มีผลต่อคุณภาพนักเรียน สำหรับเรื่องที่โรงเรียนดำเนินการแล้วมากที่สุดคือ จัดทำแผนปฏิบัติงานการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน รองลงมาคือจัดกิจกรรมโฮมรูม(Homeroom) โดยใช้เวลาประมาณ 50-60 นาที ต่อสัปดาห์ ซึ่งใกล้เคียงกับการจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง สอดคล้องกับ เพิ่มพูน ผ่านสำแดง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่า ภายหลังจากการพัฒนา โดยได้ดำเนินการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา และการศึกษาดูงาน ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงาน ในการส่งเสริมนักเรียน ครูที่ปรึกษาได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Homeroom)ทำให้นักเรียนรู้จักเข้าใจตนเอง มีทักษะในการปรับตัว และวางแผนชีวิต ครูที่ปรึกษาและผู้ปกครองมีความร่วมมือกันเพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียน และสอดคล้องกับธงชัย วิทยากุล (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่า สภาพก่อนการพัฒนา ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) ยังไม่หลากหลายและขาดประสิทธิภาพ เมื่อดำเนินการพัฒนาครูที่ปรึกษา โดยการฝึกอบรม การศึกษาเอกสาร และการนิเทศ แล้วพบว่า ครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ การส่งเสริมนักเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม(Homeroom) และกิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลาย

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการจัดกิจกรรมในห้องเรียนเพื่อให้นักเรียน ได้แสดงออก รองลงมาคือ มีการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่นักเรียน เช่น การพูดคุย การสอบถาม การให้กำลังใจ และมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่มีปัญหา

ตามลำดับ ซึ่งน่าจะเป็นผลมาจากครุมีความรู้ความเข้าใจ ทำให้การดำเนินการต่อเนื่องจากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน และการส่งเสริมนักเรียน ทำให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำมาจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหาได้ดี ส่วนกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในสถานศึกษา หรือกิจกรรมกลุ่มเพื่อนในรูปแบบอื่น มีการดำเนินงานในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากการจัดกิจกรรมยังไม่มีรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับ วรพงษ์ มีมาก (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่า การดำเนินงานพัฒนาโดยใช้กิจกรรม 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมการอบรมพัฒนาจิต กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมแนะแนว ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้น สอดคล้องกับ เพิ่มพูน ผ่านสำแดง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาพบว่า ภายหลังจากการพัฒนา โดยได้ดำเนินการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา และการศึกษาคูงาน ทำให้นักเรียนที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการขั้นตอนในการดำเนินงาน ปัญหา นักเรียนได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร นักเรียนได้แสดงออก ได้พัฒนาตนเองตามความถนัดและความสามารถ สอดคล้องกับ พัฒนา อนนทสิทธิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า หลังการพัฒนา ครูผู้ปฏิบัติการสามารถดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้เป็นอย่างดี การดำเนินการตามระบบสามารถป้องกันและแก้ไข ปัญหาให้กับนักเรียนภายในโรงเรียนได้อย่างทั่วถึง ครูเข้าใจในบทบาทผู้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ ธงชัย วิทยากุล (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า เมื่อดำเนินการพัฒนาครูที่ปรึกษา โดยการฝึกอบรม การศึกษาเอกสาร และการนิเทศ แล้วครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบครอบคลุม ทำให้รู้จักนักเรียนมากขึ้น การแบ่งกลุ่มนักเรียนมีความชัดเจน การป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการจัดกิจกรรมให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ วิเชียร พุฒเวียง (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ภายหลังจากพัฒนาโดยได้ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา ทำให้นักเรียนที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถดำเนินการตามบทบาทหน้าที่ครูที่ปรึกษาในกระบวนการขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 องค์ประกอบ ครูที่ปรึกษาเกิดความตระหนักในการที่แสวงหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนและช่วยเหลือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน มีความภาคภูมิใจในงานที่ได้รับมอบหมาย และสอดคล้องกับ ลารอส (Lares. 1995 : 2603-A) ที่ได้ศึกษาความเข้าใจหลักการและการปฏิบัติตามหลัก การบริหารจัดการคุณภาพแบบเบ็ดเสร็จ (Total Quality Management) ในด้านวินัยนักเรียนเพื่อกำหนดคุณภาพของระบบการดูแลจัดการวินัยการแก้ปัญหาวินัยนักเรียนกำจัดอุปสรรคบางประการในการแก้ปัญหาวินัยนักเรียน เพื่อปรับปรุงค่า

นิยามที่เป็นรูปธรรมเกี่ยวกับพฤติกรรมที่มีคุณภาพและระบบของพฤติกรรม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการไปเยี่ยมเขียนสำนักงานวิทยุนักเรียน ครู และผู้ปกครองในโรงเรียนชายระดับมัธยมศึกษาตอนต้น แล้วนำมาให้ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับวิทยุนักเรียน โดยใช้หลัก TQM เพื่อร่วมกันตัดสินใจว่าปัญหาวิทยุในเรื่องใด และช่วงเวลาใดของการเรียนที่เป็นปัญหาสำคัญ ตลอดจนร่วมกันหาสาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว

การดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรกคือ มีการติดต่อประสานงานกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รองลงมาคือ มีการส่งต่อนักเรียนแก่ครูอื่นภายใน เช่น ครูแนะแนว ครูอนามัย หรือฝ่ายปกครอง และมีการจัดประชุมปรึกษาปัญหารายกรณี ตามลำดับ ซึ่งผลที่ได้ น่าจะเกิดจากการที่ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถดำเนินงานตามระบบได้ทุกขั้นตอน ส่วนการสรุปผลการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในภาพรวมของโรงเรียน ดำเนินงานในระดับปานกลาง ซึ่งน่าจะเกิดจากนโยบายการกำกับติดตามการดำเนินงานของแต่ละโรงเรียนว่า ให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เพิ่มพูน ผ่านสำแดง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ภายหลังจากการพัฒนา โดยได้ดำเนินการจัดประชุมอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา และการศึกษาดูงาน ทำให้ครูที่ปรึกษามีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงาน ปัญหา นักเรียน ได้รับการช่วยเหลือและแก้ไขอย่างเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง การส่งต่อจากการดำเนินการช่วยเหลือแก้ไขปัญหานักเรียนของครูที่ปรึกษาและครูที่เกี่ยวข้อง ทำให้ช่วยแก้ปัญหาและลดปัญหาของนักเรียนลงได้ ปัญหาของนักเรียนยังไม่ถึงขั้นรุนแรงที่จะต้องส่งต่อผู้เชี่ยวชาญภายนอก สอดคล้องกับ พัฒนา อนนทสิทา (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า หลังการพัฒนา ครูผู้ปฏิบัติการสามารถดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้เป็นอย่างดี มีการตั้งคณะ กรรมการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปแบบ ทำงานโดยมีการประสานงานร่วมมือทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ครูผู้สอน ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ปกครอง การดำเนินการปฏิบัติงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สามารถดำเนินการไปได้ด้วยดี สอดคล้องกับ อนันต์ รุ่งเรือง (2546 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ผู้บริหาร ครูประจำชั้น ครูประจำวิชา ขาดแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน การดำเนินการไม่ต่อเนื่อง ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วม การใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการ การดำเนินงานตามคู่มือ ทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานเสริมสร้างวิทยุนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ ชงชัย วิทยากุล (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า สภาพก่อนการพัฒนา ครูที่ปรึกษาซึ่งเป็นบุคลากรหลักในการ

ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการปฏิบัติงาน การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาและยากต่อการแก้ไข มีการดำเนินงานแต่ยังไม่มีการรายงานที่ชัดเจน เมื่อดำเนินการพัฒนาครูที่ปรึกษา โดยการฝึกอบรม การศึกษาเอกสาร และการนิเทศ แล้วครูที่ปรึกษามีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นระบบครอบคลุม การส่งต่อนักเรียนยังไม่มีการรายงานข้อมูล

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีความเห็นว่าการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำแนกตามระดับช่วงชั้น โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน มีระดับการดำเนินงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ระดับช่วงชั้นต่างๆมีระดับการดำเนินงาน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวนสามคู่ คือ ระดับช่วงชั้นที่ 1-3 มีระดับการดำเนินงาน มากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 , ระดับช่วงชั้นที่ 3-4 มีระดับการดำเนินงาน มากกว่า ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 และ ช่วงชั้นที่ 1-3 ซึ่งนำเกิดจากการที่โรงเรียนที่เปิดสอนระดับช่วงชั้นที่ 3-4 หรือ โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษาเดิม ได้มีนโยบายให้ทุกโรงเรียนในสังกัดดำเนินงานปกครองนักเรียนเป็นงานหลักหนึ่งในงานที่ฝ่ายนอกเหนือจากงานวิชาการ งานธุรการ งานบริการ มีการนำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาใช้ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และเป็นโรงเรียนที่ต้องดูแลให้การศึกษาแก่นักเรียนในวัยรุ่น(ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6) เป็นวัยที่กำลังเปลี่ยนแปลงทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งต้องดูแลเป็นพิเศษ จึงทำให้มีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนในระดับช่วงชั้นที่ 1-3 และ ระดับช่วงชั้นที่ 1-2 สอดคล้องกับ วิเชียร ศิริมาศ (2542 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานในฝ่ายปกครองในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีปัญหาการบริหารงานปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้าน 5 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาโดยรวมด้านการวางแผนงานปกครองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรมและจริยธรรม และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน มากกว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานในฝ่ายปกครองในโรงเรียนขนาดใหญ่ สำหรับ ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานในฝ่ายปกครองในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีปัญหาด้านการดำเนินการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน และด้านการประเมินผลงานปกครองนักเรียน มากกว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้างานในฝ่ายปกครองในโรงเรียนขนาดใหญ่

สอดคล้องกับ คำชัย จำสูงเนิน (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า บุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้านมากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ และบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาการปฏิบัติงานปกครองนักเรียน โดยรวมและรายด้านมากกว่าบุคลากรในโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุวรรณ รัตนมาลี (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ในส่วนของข้าราชการครูที่มีสถานภาพในการทำงานและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมเป็นรายชื่อ 4 ด้าน ไม่แตกต่างกัน แต่ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านการส่งต่อนักเรียนมากกว่าข้าราชการครูในโรงเรียน ขนาดใหญ่ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

3. ข้อเสนอแนะและแนวทางในการดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ คือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการคัดกรองนักเรียนจากแบบ SDQ ระเบียบสะสม และข้อมูลจากผู้ปกครองและชุมชน โรงเรียนจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ครูที่ปรึกษาเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลและคัดกรองนักเรียนจำแนกเป็นกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง โรงเรียนขาดผู้รับผิดชอบในการดูแลนักเรียนที่เป็นระบบ แนวทางดำเนินงานคือ โรงเรียนควรมีทีมงาน พัฒนาคุณภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีทีมนำ ทีมทำ ทีมประสาน โรงเรียนไม่มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวทางดำเนินงาน คือ โรงเรียนควรจัดวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหลักระบบหนึ่ง โรงเรียนขอรับบริจาคจากชุมชนในรูปของรางวัลและอุปกรณ์แข่งขันกีฬาต่าง ๆ โรงเรียนจัดตั้งชมรมที่นักเรียนสนใจ เช่น ชมรมเพื่อนเตือนเพื่อน ชมรมพัฒนาจิต ชมรมรักกีฬา ชมรมคอมพิวเตอร์ เพื่อดำเนินกิจกรรมให้ห่างไกลสารเสพติดและเอดส์ โรงเรียนจัดส่งหนังสือหรือจดหมายลงทะเบียนและการ โทรศัพท์เพื่อขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ปกครองเพื่อจัดเก็บรวบรวมต่อไป สอดคล้องกับ กรมสุขภาพจิต (2544 : 15) ที่ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา พบว่า ด้านการบริหารงบประมาณมีจำนวนจำกัด มีกิจกรรมในพื้นที่ที่ซ้อนกันหลายกิจกรรม การประสาน งานมีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง และขาดสื่อสนับสนุนที่เพียงพอในการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนเกี่ยวกับยาเสพติด ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขคือ ควรจัดกิจกรรมโฮมรูม(Homeroom) ตอนเช้าทุกวัน วันละ 15-20 นาที ครูที่ได้รับการอบรมควรชี้แจงการใช้แบบฟอร์มให้ครูท่านอื่น ๆ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดควรให้ข้อมูลการดูแลเด็กสมาธิสั้นในโรงเรียน จัดให้มีคณะ กรรมการครูประจำหมู่บ้านในการดูแลรับผิดชอบในการไปเยี่ยมบ้าน

นักเรียนทุกคนเป็นประจำทุกวันเสาร์และอาทิตย์ สอดคล้องกับ แสงดาว คงาวัง (2544 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ปัญหาและแนวทางแก้ไข ได้แก่ ปัญหาขาดบุคลากร งบประมาณ สถานที่ มีการแก้ไขโดยเชิญวิทยากรจากท้องถิ่น การใช้วัสดุ และสถานที่ฝึกนอกห้องเรียน และใช้ศาสนสถานหรือสถานที่อื่นในท้องถิ่นสำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา กาญจนรังสีชัย (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า ก่อนพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียนนั้น มีการจัดกิจกรรมตามความคิดของครูกลุ่มหนึ่ง นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการ และความสนใจของนักเรียน และยังไม่ได้นำไปทำตามกรอบการศึกษาค้นคว้าทั้งสี่ด้านอย่างเต็มที่ เมื่อดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความมีระเบียบวินัยของนักเรียน โดยการจัดกิจกรรมอบรมและให้ความรู้ กิจกรรมพี่ดูแลน้อง และกิจกรรมกีฬาเสริมสร้างระเบียบวินัย ส่งผลให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม นักเรียนมาทันแถว ร่วมกิจกรรมหน้าเสาธง นักเรียนมาสายลดลง เข้าเรียนตามตารางสอน มีการเข้าพบครูที่ปรึกษา สถิตินักเรียนที่มีพฤติกรรม ไม่พึงประสงค์ ด้านความมีระเบียบวินัยลดลง สอดคล้องกับ วรพงศ์ มีมาก (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า การดำเนินงานพัฒนาโดยใช้กิจกรรม 4 กิจกรรมได้แก่ กิจกรรมการอบรมพัฒนาจิต กิจกรรมการเรียนการสอน กิจกรรมลูกเสือ-เนตรนารี และกิจกรรมแนะแนว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ดีขึ้นกับตัวนักเรียน สอดคล้องกับ สมบูรณ์ เข้มเพชร (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า เมื่อใช้กลยุทธ์การนิเทศภายใน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน สามารถแก้ปัญหาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ และสามารถช่วยให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจเรื่องระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลยุทธ์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ครูที่ปรึกษาได้พัฒนาการดำเนินงานตามกรอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน และสอดคล้องกับ ประพล ตระการไทย (2547 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา พบว่า การพัฒนา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยใช้กลยุทธ์ด้านการประชุมเชิงปฏิบัติการการพัฒนา ทำให้การดำเนินงานเป็นไปตามระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนทั้ง 5 ขั้นตอน ครูมีความรู้ ความสามารถและทักษะในการดำเนินงาน ผู้ปกครองมีส่วนร่วม นักเรียนมีความภาคภูมิใจและศรัทธาต่อการดำเนินงานของโรงเรียน นักเรียนได้รับการช่วยเหลือตรงตามสภาพปัญหา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาที่พบว่า ระดับการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 มีบางกิจกรรมที่มีการดำเนินงานน้อย โดยโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมกันพัฒนางานให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นเกิดความต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับทุกขั้นตอนเท่าเทียมกันทั้ง การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน และการส่งต่อนักเรียน

1.2 การพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ควรใช้หลักการบริหารตามวงจร PAOR เนื่องจากมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่สำรวจปัญหาและความจำเป็นที่แท้จริง การวางแผนงาน การปฏิบัติงาน การสังเกตและมีส่วนร่วม และการสะท้อนผล

1.3 ในการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหาร โรงเรียนควรถือเป็นนโยบายที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในระดับช่วงชั้นที่ยังไม่ดำเนินงานทุกขั้นตอน ควรสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของระบบ มีการกำกับ นิเทศติดตาม ประเมินผลการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ครูและผู้ปกครอง ได้ดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

1.4 ควรจัดวางระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นระบบหลักและพัฒนาควบคู่ไปกับระบบการเรียนรู้ ระบบกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

1.5 ควรมีการจัดการอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

1.6 โรงเรียนควรมีทีมงานพัฒนาคุณภาพของระบบอย่างต่อเนื่อง มีการสร้างทีมงานทั้งทีมนำ ทีมประสาน และทีมทำ

1.7 ควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในระดับต่างๆ เช่น เครือข่ายโรงเรียน เครือข่ายผู้ปกครอง เครือข่ายเยาวชน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการดำเนินงานในครั้งนี้อย่างจริงจังกับประชากรที่เป็นนักเรียน ครู ลูกจ้างประจำ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อเป็นข้อสนเทศ

ในภาพรวมที่กว้างขึ้น

2.2 ควรศึกษาเรื่องนี้เปรียบเทียบกับสถานศึกษาอื่น ๆ ทั้งในระดับอำเภอ และระดับจังหวัด เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนร่วมกันแก่สถานศึกษาอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาในเชิงคุณภาพในโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่นด้านการดำเนินงานตามระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งในระดับเขตการศึกษา และระดับประเทศ เพื่อเป็นรูปแบบในการพัฒนาที่เหมาะสมยิ่งขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY